Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2019-024**	Zaaknummer:	**17705**
Onderwerp:	**Startnotitie Strategische Agenda regio Foodvalley**		
Korte inhoud:	De regio Foodvalley werkt aan een nieuwe Strategische Agenda. Hiervoor is een begeleidingsgroep van Triple Helix partners samengesteld. Zij hebben een voorzet aangereikt en verzoeken de gemeenteraad om hierop te reageren.		

Datum B&W:	15 januari 2019	Portefeuillehouder:	Burgemeester Renkema

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Startnotitie Strategische agenda regio Foodvalley. Waarbij als doel is gesteld dat de regio Foodvalley een zeer aantrekkelijk gebied wordt met een goed vestigingsklimaat en een hoge kwaliteit van leven;
2. In te stemmen met de startnotitie Strategische Agenda van de regio Foodvalley en daarmee in te stemmen met:
    a. de strategische kernpunten: Triple Helix samenwerking; aandacht voor de bredere economische basis van de regio en verbinding met het topcluster AgriFood;
    b. de benoemde thema's: transitie agrarische sector/ vitaal platteland met hierop als aanvulling extra aandacht voor de essentiële schakel tussen landbouw en consument; gezonde voeding; energietransitie; human capital en versterking innovatie/ecosysteem, digitalisering en circulaire economie.
3. Namens Nijkerk bijgevoegde reactiebrief richting de begeleidingscommissie te versturen, met de aandachtspunten voor de verdere uitwerking en toelichting op het commitment vanuit Nijkerk.

Toelichting:

De regio Foodvalley werkt aan een nieuwe Strategische Agenda. Hiervoor is een begeleidingsgroep van Triple Helix partners (overheid, onderwijs en ondernemers) samengesteld. Zij hebben een voorzet aangereikt en verzoeken de gemeenteraad om hierop te reageren.

Inleiding

Regio Foodvalley wil in de loop van 2019 een nieuwe Strategische agenda vaststellen. Hiervoor is een Triple Helix commissie (samenwerking Overheid, Onderwijs en Ondernemers) aan de slag gegaan. Zij hebben hun eerste inzichten in een startnotitie verwoord. Deze is aan de Foodvalley gemeenten gestuurd voor reactie vanuit de diverse gemeenteraden. De commissie wil naar aanleiding van de reacties rond de zomervakantie de concept Strategische agenda gereed hebben waarop de raden hun wensen en bedenkingen kunnen uiten. Vanuit de commissie Strategische Agenda hebben de Foodvalley gemeenten op 11 december een startnotitie ontvangen met als ondertitel 'Naar een nieuwe strategische agenda'. De commissie wil begin 2019 dit document met stakeholders (Triple Helix) verder vormgeven. De opmerkingen vanuit gemeenten en de diverse raden zijn daarbij belangrijk.

Beoogd effect

- ✓ Kennis nemen van de Startnotitie Strategische agenda regio Foodvalley. Waarbij als doel is gesteld dat de regio Foodvalley een zeer aantrekkelijk gebied wordt met een goed vestigingsklimaat en een hoge kwaliteit van leven;
- ✓ De startnotitie bespreken en namens Nijkerk een reactie richting de begeleidingscommissie sturen in antwoord op de gestelde vragen.

Argumenten
Voor de zomervakantie wil de commissie de Strategische Agenda verder vorm en inhoud geven. Zodat deze in die periode definitief naar de gemeenteraden voor wensen en bedenkingen kan worden gezonden. Het proces rondom de formele vaststelling vindt na de zomervakantie 2019 plaats. Vanuit de begeleidingscommissie zijn de volgende drie vragen gesteld:

1. Herkent de raad zich in de geschetste lijn?
2. Ontbreken er zaken die vanuit Nijkerks perspectief bezien relevant zijn?
3. Staan er zaken in die volgens de gemeenteraad niet aan de orde zijn?

Reactie op de 3 gestelde vragen
Kort samengevat kunnen we de begeleidingscommissie melden dat we ons vanuit Nijkerk in de geschetste lijn herkennen. De lijn die in de startnotitie is gekozen geeft focus en heeft daarmee meerwaarde voor de regionale samenwerking (= reactie op vraag 1). Wel zijn er aandachtspunten die we de begeleidingscommissie willen meegeven en/of waarop we vanuit Nijkerk graag een aanvulling zien. Dit zijn de hieronder gestelde vragen die in de reactiebrief zijn gegroepeerd. De aanvulling is specifiek in opmerking 11 opgenomen (= reactie op vraag 2). Op dit moment lijkt de startnotitie ons qua opzet en inhoud compleet. Er staan in dat opzicht geen overbodige zaken in (= reactie op vraag 3). Hieronder wordt in reactie op de startnotitie per onderdeel aanvullend reactie gegeven. Deze is in de brief aan de begeleidingscommissie weergegeven. Met uw raad willen we bespreken of u zich hierin kunt vinden en/of dat aanvullingen of specificatie gewenst is.

Startnotitie inhoudelijk
De regio Foodvalley wil bijdragen aan het oplossen van vraagstukken rondom voedsel en voedselproductie die wereldwijd, maar ook regionaal spelen. Dit met het oog op een groeiende wereldbevolking richting in 2050 naar verwachting richting 9 miljard mensen gaat. Waarbij de maatschappij inzet op (te) veel en goedkoop voedsel wat de aarde uitput. De regio is reeds een economische krachtige, diverse en bovengemiddeld innovatieve regio met een aangenaam woon- en werkklimaat. Uniek is dat met de aanwezigheid van Wageningen University & Research de regio hét innovatiecluster op het gebied van AgriFood huisvest.

Visie: de ambitie voor 2025
De regio zet in op het realiseren van brede welvaart, zodat economische ontwikkeling hand in hand gaat met het werken aan maatschappelijke uitdagingen. In 2025 wil de regio het volgende realiseren:

- ✓ Regio Foodvalley biedt een gezonde en vitale leefomgeving voor mens en dier; een regio waar inwoners trots op zijn.
- ✓ Regio Foodvalley is de proeftuin voor innovatie op het gebied van gezonde en duurzame voeding, dé plek om kennis te verzamelen, te delen en toe te passen.
- ✓ Regio Foodvalley is koploper op de weg naar duurzame en betaalbare energie en vervult een voorbeeldfunctie ten aanzien van (her)gebruik van grondstoffen en materialen.
- ✓ Regio Foodvalley bevat een diversiteit aan krachtige economische clusters, waaronder Food, Health, Tech en ICT, waarin en waartussen cross-sectorale innovatie plaatsvindt.

Richting de begeleidingscommissie wordt voorgesteld in relatie tot de visie de volgende vragen terug te leggen. In discussie met uw raad kan hier vanuit Nijkerk al enige richting aan worden gegeven. Vragen bij de vier in de visie gestelde doelen zijn: wanneer ben je als regio tevreden?

1. *Maak hetgeen je wilt realiseren smart. Want zijn onze inwoners al niet trots op hun woonomgeving en waardoor wordt dat gevoel beter?*
2. *Wat versta je als regio onder proeftuin voor innovatie op het gebied van gezonde en duurzame voeding. Welke activiteiten moeten dan binnen de regio plaatsvinden en extra worden georganiseerd binnen de triple helix?*
3. *Kwantificeer wanneer je als regio koploper bent en wat de voorbeeldfunctie impliceert?*
4. *De diversiteit aan krachtige economische clusters is voor zover bekend. Wat kan er beter of zou er de komende jaren moeten veranderen?*

Missie: waar is regio Foodvalley van?
De regio Foodvalley staat voor drie kernbegrippen:

- ✓ Circulair: de regio wil een toekomstbestendige economie waarin circulair werken de norm is.
- ✓ Gezond: de regio zet in op gezondheid en vitaliteit van mens en dier. Dat begint bij de bodem en de leefomgeving, en werkt door in voedsel en leefstijl.

- ✓ In verbinding: de regio is verbinding tussen de Triple Helix partijen binnen de regio. Verbinding tussen de provincies Utrecht én Gelderland, stedelijk gebied én buitengebied. Verbinding tussen de krachtige en diverse regionale economie en het kennisintensief topcluster AgriFood. Deze verbindingen zijn voorwaarde om tot innovatie te komen en de oplossingen te realiseren waar de regio voor staat.

Richting de begeleidingscommissie wordt voorgesteld in relatie tot de missie de volgende vragen terug te leggen. In discussie met uw raad kunnen we hier vanuit Nijkerk mogelijk al richting aan geven. Onze vragen bij de drie in de missie benoemde kernbegrippen zijn:

5. *Specificeer wat je als regio onder een toekomstbestendige economie verstaat. Welke kenmerken draagt deze? Waarom heb je als regio te investeren en van welke economische ontwikkelingen en/of huidige dragers kunnen we op termijn afscheid nemen?*
6. *Ook op dit moment wordt door velen op het thema gezond ingezet. Dit gebeurt actief vanuit gemeenten (beleid sociaal domein, gezondheidsbeleid, veilige wegen, sportvoorzieningen, etc), als ondernemers en ook het onderwijs. Specificeer en maak het kernbegrip concreter in wat je wilt bereiken. Vergeet daarbij ook de inzet van de gewone inwoner in de regio niet.*
7. *Het onderdeel verbinding is nogal organisatorisch vorm gegeven. De ruim 300.000 inwoners binnen de regio lijken hier amper tot geen positie te hebben. Dit terwijl de kracht in de regio bij onze inwoners zitten die zorgen voor de leefomgeving met de krachten en talenten zoals de Foodvalley op dit moment is. Het verzoek vanuit Nijkerk is om juist in verbinding te staan met initiatieven vanuit inwoners en van daaruit naar successen te zoeken rondom innovatie en de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen die spelen.*

<u>Strategie</u>

De regio wil de komende jaren de visie uitwerken aan de hand van drie strategische kernpunten:

1. Triple Helix samenwerking: gezamenlijke inzet, daadkracht en betrokkenheid vanuit alle drie de kolommen Overheid, Onderwijs en Ondernemers.
2. Aandacht voor de bredere economische basis van de regio. De regio gaat het goed en dat moet bethouden blijven. Dit vraagt aandacht voor de huidige ‘topsectoren’ maar ook voor die mogelijk op termijn topsector kunnen worden. Het stimuleren van sterke regionale clusters, zoals ICT Valley Veenendaal, is daarvan een voorbeeld. Versterking en toekomstbestendig maken van de economische basis vergt ook inzet op thema’s als circulair ondernemen.
3. Verbinding met het topcluster AgriFood. Van de kennis binnen dit cluster moeten ondernemers in de regio meer gaan profiteren. Samenwerking tussen de WUR en andere kennisinstellingen met het bedrijfsleven moet veel intensiever worden. Waardoor een rijke ‘real life’ leer- en onderzoeksomgeving ontstaat voor studenten en onderzoekers voor zowel MBO-, HBO, als WO. Er wordt samengewerkt, maar dit kan en moet verbreed worden, bijvoorbeeld richting het Health cluster en daarmee ook met de Utrechtse kennis en kunde op dit terrein.

Richting de begeleidingscommissie wordt voorgesteld in relatie tot de missie de volgende vragen terug te leggen. Opmerkingen die bij de strategie naar boven komen zijn de volgende.

8. *Voorwaarde voor effectieve samenwerking is het vooraf helder hebben van enkele helder gestelde te behalen doelen. Gewenst binnen de Triple Helix samenwerking is om deze aan de hand van de Strategische Agenda zo smart als mogelijk te hebben. Waar daarna aan de hand van de te behalen doelen een duidelijk tijdspad, benodigde financiën en bepaling van ieders inzet gerealiseerd kan worden.*
9. *Voorwaarde voor effectieve samenwerking is leren van elkaar. Hoe worden goed practices onderling actiever gedeeld. Kennis en kunde vanuit de aanpak van Poultry, circulaire economy en de ICT Valley kunnen verbonden worden met de ervaringen vanuit de Food Academy Nijkerk, de WUR en de ontwikkelingen vanuit het World Food Center in Ede. Vanuit kennisdeling wordt duidelijk waar de Triple Helix partners op aanslaan: wat succes geeft en waarop geen energie is te verwachten. Nagedacht moet worden over hoe de regio Foodvalley beschikbare kennis actiever onderling deelt en benut. Voor deze afstemming en kruisbestuiving moet aandacht binnen de acties van de Strategische Agenda worden ingeboekt.*
10. *Bij het onderdeel verbinding met het topsector AgriFood wordt een goede voorzet gedaan. Naast de kennisintensivering binnen het cluster zelf en met de kennisinstellingen in het Utrechtse is het interessant te beoordelen of en zo ja welke samenwerking met de regio Arnhem-Nijmegen en specifiek de Radboud Universiteit in Nijmegen (= Health) mogelijk is. Het Radboud is internationaal hoog*

aangeschreven. Ook deze regio in het hart van de provincie Gelderland liggen kansen tot samenwerking, waarmee ook de mogelijkheid tot het verkrijgen van provinciale budgetten wordt vergroot. De Begeleidingscommissie wordt voorgesteld om hier in de uitwerking actief naar te kijken en enkele concrete doelen hierop te stellen.

Focusthema's
Vanuit de vast te stellen Strategische Agenda wil de regio Foodvalley de komende jaren op de volgende thema's (= programma's) het verschil gaan maken:

1. **Transitie agrarische sector / vitaal platteland**. Dit programma is gericht op nieuwe, innovatieve maatregelen voor een zoveel mogelijk duurzame landbouw met een gezonde leefomgeving voor mens en dier.
2. **Gezonde voeding, van prille start tot de oude dag**. Dit programma is gericht om mensen te verleiden om gezonder en duurzamer te eten. Er wordt gewerkt aan voedselonderwijs, bewustwordings- en preventieprogramma's die gaan over de hele voedselketen en met de hele zorgketen.
3. **Energietransitie**: is gericht op het verduurzamen van woon- en werklocaties en het realiseren van duurzame opwek van energie.
4. **Human capital**: de Foodvalley wil een economische topregio worden met een optimaal functioneren arbeidsmarkt met aandacht voor de volle breedte: voor elk talent en in elke levensfase. Daarbij zijn als programmalijnen bepaald:
   - Toptalent kiest voor de regio: de bekendheid en aantrekkelijkheid van de regio wordt vergroot;
   - Een leven lang leren en ontwikkelen: mensen blijven zich ontwikkelen in aansluiting op de arbeidsmarkt en zowel bedrijven als werknemers worden daardoor minder kwetsbaar;
   - Elk talent telt: de Foodvalley wordt een inclusieve arbeidsmarkt;
   - We kijken vooruit en houden via monitoring zicht op toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (en anticiperen daar actief op).
5. **Versterking innovatie/ecosysteem, digitalisering en circulaire economie**. De regio speelt in op nieuwe technologieën (zoals robotisering) en maatschappelijke ontwikkelingen en de kansen die zich hiermee voordoen. Daarbij wil de regio de structuur voor innovatiestimulering en kennisuitwisseling in de volle breedte versterken.

In de startnotitie zijn 2 essentiële randvoorwaarden benoemd om de komende jaren het verschil te kunnen maken bij de hierboven genoemde programma's:

A. Fysieke randvoorwaarden vestigingsklimaat: de balans tussen economische activiteiten en de woon- en leefomgeving. Een bloeiende economie vraagt om goede fysieke bereikbaarheid van de regio en binnen de regio (fiets, OV, auto én digitale ontsluiting).
B. Quality of living: hoe aantrekkelijk is de regio als woon- en leefomgeving met als inzet om werknemers naar dit gebied te trekken. Daarbij worden expats, kenniswerkers en studenten genoemd. Dit moet gerealiseerd worden via het accommoderen van onderscheidende top woonmilieus en promotie van de regionale leefomgeving.

In een schema is de samenhang tussen de programma's en de twee randvoorwaarden weergegeven.

Richting de begeleidingscommissie kunnen de volgende vragen worden teruggelegd waar zij in de vervolgfase de definitieve Strategische agenda verder door kunnen aanscherpen:

11. *Nijkerk kan op hoofdlijnen instemmen met de benoemde thema's. Bij het eerste thema Transitie agrarische sector/vitaal platteland willen we de begeleidingscommissie extra nadruk op/aandacht vragen voor de essentiële schakel tussen landbouw en consument. Dit betreft de productie en verwerkende industrie die in de Foodvalley gemeenten stevig verankerd is. In de uitwerking van de strategische agenda moet een brug met deze industrie worden geslagen en ook zij moeten meer dan tot op heden profiteren van de triple helix inzet voor de komende jaren. Waarmee ook het belang en de positie van de Foodvalley zich versterkt en er meer dragers voor de regio Foodvalley ontstaan.*
12. *Bij het thema energietransitie stellen we voor om (de inwoners/bedrijven) in het buitengebied hierbij nadrukkelijk te betrekken. Binnen dit voor de Foodvalley belangrijke thema moet ook de landbouwontwikkeling een prominente rol verkrijgen. Dit zodat inwoners en ondernemers die het aangaat tijdig en proactief in de uitwerking worden betrokken en hun bijdrage kunnen leveren.*

13. *Specificeer bij de benoemde programma's waar mogelijk de inzet per gemeente. Voor Nijkerk bijvoorbeeld bieden het tweede, vierde en vijfde programma onderwijs, overheid én ondernemers veel kansen. Het aanbrengen van focus en richting versterkt de inzet in de uitrol de komende jaren. Zowel vanuit de gemeentehuizen waar het arbeidskapitaal schaars is en de inzet gericht moet zijn. Wat ook bij het onderwijs en ondernemers zal gelden: de inzet moet effectief zijn en resultaat halen.*
14. *Benoem voor de programma's concreet te behalen resultaten. De inzet en richting is goed maar nog te algemeen. Via de definitieve Strategische Agenda en aanvullend de uitvoeringsprogramma's is concreetheid noodzakelijk. Hoe sneller hieraan duiding wordt gegeven hoe beter.*
15. *Na vaststelling van de Strategisch Agenda volgt (naar verwachting) een uitvoeringsprogramma. Hierin moet in relatie tot de huidige samenwerking meer aandacht komen voor hoe de Triple Helix partners en de thema werkgroepen meer samen en in samenwerking met elkaar gaan optrekken. De vraag aan de begeleidingscommissie is om hierover waar mogelijk al met voorzetten te komen tot nadere uitwerking.*

Commitment vanuit de gemeente kunnen we alleen geven voor zaken waar we ook daadwerkelijk als gemeente invloed op hebben. Iedere Triple Helix partner en of inwoners hebben een rol te vervullen. Als gemeente(n) kunnen we faciliteren en aanjagen. Maar we willen bewust geen rol van partners overnemen. Daarnaast zijn, zoals hierboven ook gesteld, onderwerpen voor de ene gemeente meer van invloed dan elders. Het commitment kan dus ook per programma verschillen. In de uitwerking is de rolverdeling tussen partners essentieel. Bij de vertaling van de Strategische agenda naar een uitvoeringsprogramma moet hiervoor veel aandacht zijn. Wat mogen we van elkaar verwachten (bijvoorbeeld qua ureninzet), wie doet wat (trekkersrollen/afstemming) en welke financiële inbreng per partner geldt. Doordat Nijkerk (en Barneveld) ook in de regio Amersfoort samenwerken kan het in het vervolg lastig zijn om in de volle breedte van alle genoemde thema's eenzelfde commitment af te geven. In de reactiebrief wordt gevraagd hiermee rekening te houden.

Kanttekeningen
Geen.

Communicatie
Na discussie in de gemeenteraad over de startnotitie Strategische Agenda wordt een reactiebrief vanuit Nijkerk verzonden (al dan niet aangepast naar aanleiding van de discussie in de commissie/gemeenteraad). Het is aan de begeleidingscommissie om hierop te acteren in de richting van de definitieve Strategische Agenda. De begeleidingscommissie wordt wel verzocht om een reactie op de vanuit Nijkerk geleverde inbreng.

Uitvoering
Vanuit de regio Foodvalley worden de reacties vanuit de gemeenteraden richting de begeleidingsgroep Startnotitie strategische agenda Foodvalley gestuurd. Het is aan de begeleidingscommissie was zij met de reacties doet en op welke wijze deze tot een aanpassing in de (concept) strategische agenda zal leiden. Dit zal in de loop van 2019 duidelijk worden als de strategische agenda wordt gepresenteerd. De strategische agenda regio Foodvalley wordt in alle deelnemende gemeenteraden ter besluitvorming voorgelegd.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer G. van Beek	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2019-024

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 15 januari 2019;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de Startnotitie Strategische agenda regio Foodvalley. Waarbij als doel is gesteld dat de regio Foodvalley een zeer aantrekkelijk gebied wordt met een goed vestigingsklimaat en een hoge kwaliteit van leven;

2. In te stemmen met de startnotitie Strategische Agenda van de regio Foodvalley en daarmee in te stemmen met:
   a. de strategische kernpunten: Triple Helix samenwerking; aandacht voor de bredere economische basis van de regio en verbinding met het topcluster AgriFood;
   b. de benoemde thema's: transitie agrarische sector/ vitaal platteland met hierop als aanvulling extra aandacht voor de essentiële schakel tussen landbouw en consument; gezonde voeding; energietransitie; human capital en versterking innovatie/ecosysteem, digitalisering en circulaire economie.

3. Namens Nijkerk bijgevoegde reactiebrief richting de begeleidingscommissie te versturen, met de aandachtspunten voor de verdere uitwerking en toelichting op het commitment vanuit Nijkerk

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 21 februari 2019,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA